Ч. 69. Чернівці, вівторок дня 25. марта (6. цьвітня) 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИС для руских родин. Виходить щодня кромі днів по неділях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 кр.

З остатних днів.

Dziennik Polski так характеризує коло польске в раді державній. Оно ділить ся на дві ґрупи, на приятелів ґр. Дідушицкого і приятелів п. Романовича. „Потреба лівиці в колі польскім т. е. приятелів п. Романовича, ніколи не була така велика, як нинї. Від довгих літ доконувала ся в колї повільна зміна. Звільна але консеквентно управа кола висувала ся з рук консервативної, але мало коли освіченої і далекосягаючої фракциї краківскої, а переходила в руки ультраконсервативної, безоглядної, короткозорої а передовсїм самолюбкої фракциї подільскої. Краківска земля уступала ся перед Русию, польскі маґнати перед шляхтою рускою (так Поляки називають польску шляхту на рускій земли). Коли тілько в історії польскій шляхта на Руси захопила вплив у свої руки, то зараз република польска цофала ся в культурі і на Руси зараз наставали бунти.

Нинї та зміна вже готова: подільска шляхта сама верховодить в колї, а скажім отверто: через центральний комітет виборчий верховодить і в Галичинї. Підчас виборів бачили ми засїв, щоб ми не могли доглянути жнива. Замісць Чарториских, Потоцких і Водзицких, колом правлять Дідушицкі і Абрагамовичі, замісць широкого консерватизму тїсне зацофанє. Не без справедливости вказують консерватисти на части в минувшинї а добровільні жертви свого сторонництва в хосен загалу, але ті жертви, та спосібність до абдикациї (зреченя) з річи малої на користь великої ідеї, були все тілько прикметою і заслугою сего сторонництва, которого духовими потомками суть нинїшні станьчики; за те крикліва, юнацка і напаслива шляхта на Руси ніколи не дорсла до таких жертв“.

Так каже Dziennik Polski в дописи з Відня. Русини під польским панованєм в Галичинї дуже часто мали нагоду пригадувати собі руску приповідку, що лїпший пан як підпанок; лїпший правдивий аристократ, ніж ті шляхтичі, котрі з шляхотских прикмет мають одну лиш різницу буту і брутальність а більше нічого.

*

Банкроцтво полїтичне польскої господарки в Галичинї, що потягнуло за собою 8 убитих, кількадесять ранених і коло 800 арештованих людий хочуть тепер деякі Поляки звалити на Русинів, а особливо на патріотичне галицке духовеньство. За голосами польскої галицкої праси пішла і черновецка Gazeta Polska, пишучи, що „більша часть вини забурень спадає єдино і виключно на руске духовеньство, що в остатній виборчій акциї відограло дуже сумну ролю.“ Тимчасом ролю сумну грали ті, що з вільних виборів зробили польску карикатуру. За кравди, які заподїяно галицким сьвященикам і против клевет, які кидають на них польскі часописи прирік вступити ся навіть сам кардинал Сембратович і тим способом дав найлїпше сьвідоцтво поступованю галицких сьвящеників.

А коли шукати виновників забурень, то найдемо їх між тими, на котрих вказує і Dziennik Polski та притім замічає, що коли тілько они взяли управу краю в руки, зараз на Руси повставали бунти. Чейже люди не бунтують ся, коли їм добре діє ся і бачать справедливість.

*

З великої хмари малий дощ! В пятницю, в суботу і недїлю в цїлій Австриї найбільше говорило ся о кризї в кабінетї Баденїого: Тимчасом вчера в недїлю вже Баденї полагодив справу. Цїлий кабинет лишає ся той сам, президент мінїстрів уже роздобув для себе більшість парляментарну, зложену кромі Поляків з вірно-конституцийної партиї більшої посїлости чеської і з членів давної нїмецкої лївиці. Обі ті партиї будуть мабуть поборювати язикове розпорядженє для Чехії, але будуть підпирати правительство у всїх справах, котрі в теперішній сесиї прийдуть на денний порядок.

*

По кількадневних переговорах і нарадах постановили дня 1-го цьвітня одноголосно посли рускі: Барвіньский, Вахнянин, Винницкий, Гробельский, Каратницкий (Мандичевский має на днях приїхати) і Охримович, посли словіньскі: Айншпілер, Ґреґорец, Ґречорчіч, Берке, Жітнік, Жічкар, ґр. Коронїні Альфред, Крек, Кушар, Новше, Поґачнік, Пфайфер, Робіч, Шукле, Шуштерчіч, Ферянчіч, посли хорватскі: Борчіч, Бянкінї, Булят, Вуковіч, Зоре, Кляїч, Лаґінія, Періч, Спінчіч, Трумбіч і Шупук, і ческий посол Стоян утворити „Славяньский християньско-національний Союз“ на слїдуючій основі програмовій:

„Славяньский християньско - національний Союз“ буде змагати до уладженя публичного житя в релїгійнім, культурнім, социяльнім і економічнім взглядї на позитивно-християньскій основі і буде вступати з всякою рішучостю за безусловною рівноправностию всїх народностий, іменно же за національні права всїх славяньских народів на основі національних прав і християньскої справедливости, як і за повну свободу церкви“.

Дня 2-го цьвітня вибрано на час лїтної сесиї трех предсїдателів, котрі по черзї будуть правити Союзом а іменно: Барвіньского, Булята і Шуштерчіча. Окрім того вибрано чотирох мужів довіря, котрі будуть з предсїдателями творити парляментарну комісию, а іменно: Бянкінї, Ґреґорец, Лаґінія і Ферянчіч.

---

31)

Залїсє.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

XII.

Прийшла зима.

Тиха, мелянхолїйна сїльска зима. Снїг покрив білим покривалом усї низенькі хати Залїся, одягнув по сьвяточному убогі загороди, застелив болотнисті дороги і пусті поля — село стало на вид чистїйше, але заразом і скучнїйше. Менше руху на селї, менше новин — дрімота зимова...

Славко відчував сю сїльску нудьгу дуже. Довгі проходи по околици, котрими убивав час і розважав себе лїтом і осеню, тепер відпали — треба було сидїти дома. Роботи такої, щоб мав чим заповнити цїлий день, не мав. Учив Стася Заборовского, помагав троха свому братови Ґенкови при науцї, але проте вільного часу оставало ся єму ще богато. Ще день як день, минав ся скоренько — і так був недовгий — а прийшло ся вечером, хоч по стїнах драпай ся з нудьги. Видобув Славко свою цитру, на котрій вивчив ся грати в семинариї, переграв усї композициї, до яких мав ноти, поставив цитру гарненько на шафу і забув єї. Нових композиций не мав, а старі повтаряти єму навкучило ся.

— Ви нудите ся, — замітила раз панна Маня — правда?

— Нуджу ся. Але й вам, панно Маню, скучно, — правда?

— Правда.

Обоє усьміхнули ся.

— Приємний з мене товариш, що не придумаю нїякої розривки для вас...

— Я сама не знаю, що ви за розривку могли би придумати!

Справдї, Славко не знав, як панну Маню забавити. Довірочних розмов, кромі тої по вінчаню Стефки, більше з нею не заводив, а противно, як спершу вважав єї за одиноку особу, перед котрою міг говорити щиро, так тепер замкнув ся і навіть дивував ся, по що перед нею висповідав ся зі свого розчарованя. Очивидно, перше чув потребу перед кимсь виявити свій жаль, а тепер уже сеї потреби так дуже не відчував.

Сю зміну в єго настрою замітила Маня дуже добре і також стала перед ним менше щирою, вже лякала ся зачинати з ним розмову про особисті справи. Але се єї таки гнївало, що він так малю звертав на неї увагу. Она кілька разів придивляла ся собі уважно в зеркалї а відтак і своїй фотоґрафії, щоби відповісти собі, чи взагалї може який молодий мужчина бути зовсїм байдужним супротив неї — і не могла найти причини, длячого би можна так єї маловажити, як маловажив Славко. Нї, зле сказано... Він не маловажив єї, був навіть дуже чемний, але чому такий холодний? Що він у тїй своїй Стефцї найшов такого невиданого, щоб так за нею побивати ся?...

І она раз в листї до тїтки у Львові написала між иньшим таке: „Наш Стасьо здоров і вчить ся тепер дома. Учить єго син нашого пароха, окінчений питомець, чоловік розумний, досить приємний, о Стася дуже дбалий, але якийсь знеохочений до житя. Мав суджену, панну не дуже бридку і не дуже гарну, котра єго покинула і тому він тепер такий скучний. А я так нераз нуджу ся, дорога тїтко, так би хотїла з кимсь говорити богато-богато, сьміяти ся а най би вже й плакати, аби тілько не відчувала такої пустки довкола! Тато має свої вічні

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 5-го цьвітня 1897.

Іменоване. Укінчений правник Ромуальд Шимонович іменований концептовим практикантом при краєвім правительстві.

Краєва рада шкільна на засїданю дня 31. марця іменувала провізоричного учителя Николая Кожокарія сталим учителем при одноклясовій школї в Корлятї та провізоричного учителя Діонізия Влада сталим учителем при одноклясовій школї в Беркішівцях і поручила обом провізоричне ведене школи. — Надучителеви Стефанови Нанасому в Берґометї признано перший додаток службовий, учителеви Амфільохови Цурканови в Костинї другий додаток службовий. Кільком особам учительского стану признано запомоги і ремунерациї. Двох учеників тутешної ґімназиї видалено за непоправну ледачість.

Посол др. Рошман писав до рабіна черновецкого письмо, в котрім заперечує розсївану вість, будьто би він був антисемітом. Видко, що має страх перед протестом!

Керниця в ґімназиї черновецкій становить сталу рубрику в тутешних часописях. Мимо того, що вода в тій керниці нездорова а місто має чудесну воду в водопроводах — 800 учеників мусить пити вонючу воду і маґістрат не хоче зарадити лиху.

В суботу зійшло ся в Чернівцях з 200 осіб поминати Шевченка на нїмецкий лад на комерсї. Не було на нїм нїчого такого невиданого, лише промови, сьпіви і декламациї. Дуже подобала ся промова Серба Чунковича, котрий дав нам сьвідоцтво, що вміємо бавити ся по родинному, невимушено. Чужий чоловік, так як він, замітив се зараз у нашій громадї — і дуже єму то сподобало ся. Але нам не сподобало ся то, що не було де такій громадї людий вигідно помістити ся. Видко, коли треба, то буковиньских Русинів зібрало би ся сотками на рускім концертї і т. п. — щож, коли нема своєї вигідної салї! Доконче потрібно о неї постарати ся. А як думаєте, чи нам Нїмцї, Волохи або Поляки вимурують поверх на Народнім Домі разом з салею?

Як звістно, засїдають в православній консисториї в Чернівцах самі сьвященики-Волохи. Сю обставину відчуває ще й тепер руске сьвященьство, хоч оно вже трохи позбуло ся гнету румунїзациї покійного митрополита; відчуває також і рускій нарід. Прийде ся до обсадженя якої доброї парохії, або кооперaтури в руских деканатах, котрі після всякого права належать ся сьвященикам-Русинам, то обсаджують їх завсїгди Волохами. І так обсаджені кооперaтури в Веренчанцї, Товтрах і Кіцмани сьвящениками-Волохами. Деж тут справедливість сьвітла консисториє?! В Чінкові н. пр. обсаджена парохія таким сьвящеником, що навіть не вміє добре читати по руски, а о проповідях і катихизациях навіть не може бути й бесїди. Такий сьвященик і при найлучшій волї не може виконувати як треба обовязків свого післанництва, а на тім терпить наша православна церков. Сьвященики-Волохи звичайно не володїють добре рускою мовою, не знають житя-бутя руского народу і не мають до него серця; а нарід знов поступаючи в просьвітї, не має довіря до таких сьвящеників і не симпатизує з ними. Консистория, котра має дбати о добро православної церкви, най не маловажить сего, бо наслїдки можуть бути дуже прикрі для нашої церкви.

Товариство руских женщин в Чернівцях. Презесова сего „общества“, пані Ґеровска, сповняє дуже чудно обовязок „предсїдательки“ сего товариства, що поставило собі за головну задачу ширити просьвіту між бідними міщаньскими рускими дївчатами. Коли одна молода Русинка приняла ся безплатно учити молодші товаришки, що належать до сего товариства, рускої лїтератури, п. Ґеровска виступила против того і просто заборонила науку. Причину подала таку, що такими річами лише „забиває ся“ дївчатам голови і не доводить ся до нїчого. Се чули ми з кількох сторін. Також доходять до нас вісти, що теперішний виділ занимає ся що менше долею товариства, як попередний, і що якби не невтомима праця п. Матковскої, котра справдї по материньски опікує ся дївчатами, товариство давно перестало би істнувати. Виходить таке, що одна п. Матковска двигає цїлий тягар веденя товариства, а прочі знають лише критикувати всї прояви в товаристві, не займають ся нїчим і повторять лише як дїти слова предсїдательки. Легко вгадати, яка з того користь руским дївчатам, для котрих завязало ся се жіноче товариство.

Скоро зростає тутешне „общество руських студентовъ „Карпатъ“, як виходить з „отчета кассира.“ Товариство таке маленьке, що має тілько вісім членів, і для того вибирає тілько трех виділових, а мало доходів за кілька місяців 282 зр. 35 кр. На ту суму приходить 74 зр. з вкладок дїйсних членів (бідних студентів, самих Галичан) і спомагаючих 105 зр. 99 кр. або 80 рубл. із жертв невідомих патріотів і 102·36 зр. з вечерка. Не диво, що мимо видатків „общество“ могло майже цїлу жертву невідомих патріотів 100 зр. вложити до щадницї. Се славне справоздане з дїяльности минувшого року наробило не мало шуму і єго подали всї черновецкі нїмецкі часописи а навіть Gazeta Polska написала без коментаря за „Галичанином,“ що „Карпат“ єднає собі щораз ширшу симпатию. Тож ідїть дальше на тїй дорозї відважні борцї „власного розвою“ а нарік може зложите двічи тілько виміняних ґульденів до щадницї!...

Буковинскѣ Вѣдомости подали знов у послїднім числї доказ своєї глупоти або підлоти. Зараз у вступній статї „Перегони“ написано там безлїч плутанини лише для того, щоби напасти остаточно на особи інсп. Омеляна Поповича, що ніби то „кумить і глумить.“ З Неделки, що єго, як простого клеветника, засудив суд, роблять Бук. Вѣд. невинну жертву „перегонів,“ а з оклеветаного О. Поповича, що був примушений боронити ся, напасника і кривдителя. — В другій статї „Державна дума“ каже, що буковиньско-рускі посли розділились: др. Волян стоїть осібняком, а п. Винницкий пішов „ошуюю к овцам погибшим.“ П. Винницкий, — каже — той сам котрий в Вижници заявив публично, що в клюб Барвіньского не вступить, явив ся на першім засїданю клюба Барвіньского, формально в него не вступив, але як доносить фонетична „Буковина“ заявив, що пійде з Барвіньским рука в руку. Той сам сов. Винницкий, котрий телеґрафував православному духовеньству путилівского протопресвитерата, що єму інтереси православної церкви лежать на серци і в той спосіб видурив для себе голоси правосл. сьвящеників, вступив разом з клюбом Барвіньского до так зов. „католическої народної партиї.“ Другими словами: сов. Винницкий зломав сейчас на вступі своє слово і обдурив своїх виборцїв.“ Тут також ложи без кінця і міри. Посол Винницкий заявив тільки, що буде приходити на засїданя руского клюбу, тож покликувати ся на нашу часопись, де ми иньше не писали, є простою безличностию. Так само безлично вговорювати в своїх читателїв що „сов. Винницкий зломав слово і обдурив своїх виборцїв,“ коли прецінь і редакция Бук. Вѣдомостей мусить знати, що славяньский клюб, до котрого має належати і Винницкий, не є клюбом „католицкої народної партиї,“ лише славяньскої християньско-народної партиї і зовсїм не думає виступати против православія. З того титулу могли би скорше мати жиди-виборцї якісь претенсиї до посла Винницкого, але не православні сьвященики. — Між новинками поміщена також гарна цьвітка для о. ставрофора Прокоповича, що мав у Львові перед редакцією „Галичанина“ здати іспит з рускої мови з таким гарним успіхом, що і „фонетична Буковина“ могла би учитись у него по руски.“ Розуміємо дуже добре, що „Галичанин“ есть авторітетом для Бук. Вѣдомостей а може і для о. Прокоповича, але для нас сьвідоцтво „Галичанина“ есть як раз доказом, що наш до-

---

клопоти з господарством і не хоче знати того, що менї придала би ся яка розривка. Я щось троха помагаю нашій господинї Кристиньскій, але та менї й не дає до всього мішати ся. А ту часу вільного тілько — тілько! Я жду, а сама не знаю, на що“...

Тїтка відписала, аби Маня приїхала до неї по Різдві. Вправдї з карнавалу не скористає, бо в жалобі, але все буде їй веселїйше. На таку раду Заборовский не хотів пристати, казав, що доньки з дому не пустить, бо не хоче жити, як на пустинї; донька то сама бачила, що не годить ся батька покидати хоч би на короткий час, але таки випросила собі в него „відпустку“ бодай на тиждень.

— Добре, — сказав батько, — але аж по Різдві. Чи ти мене вже не любиш, що хочеш мене покинути?

— Але-ж люблю, тату!

— Ой, ти! — погрозив батько і поцїлував єї в чоло.

Славкови о стілько було відраднїйше жити в Залїсю, як Манї, що він мав у селї родину, мав цїле село знакомих, котрими міг займати ся в потребі. Він і відвиджував свою родину трохи не щодня, раз був у батька, другий раз у Горошиньского, і хоч розмов не чував там таких, щоб єго дуже займали, та все якось час минав єя.

Бабуся Клявдия розповідала про давні часи і про знакомих, викладала карти, плела пончохи, або бренькала на старій ґітарі старі піснї для успокоєня малої крикливої Владзї. Та ґітара лежала занедбана на подї приходства вже довгі лїта, аж зовсїм случайно відкрив її Ґенко і нею спробував успокоїти плаксиву сестричку; проба повела ся дуже добре, сестрицї той бренькіт дуже сподобав ся, бабуся пригадала собі давні часи, як ще грала на ґітарі, і так тепер маленька Владзя трохи не що дня мала старосьвітский домашний концерт. Батько починав часом з сином розмову про полїтику і нїколи не міг з ним погодити ся; мати бавила дїти або порала ся коло господарства, зовсїм не виявляючи цїкавости до полїтичних суперечок свого мужа з сином; Ґенко пустував з сестрами Маринею і Клявдзею, а Наталка читала романи з біблїотеки дїдички. Про ту дїдичку було нераз богато розмови, хоч і не знали нїчого цїкавого про неї; більше зацїкавлював цїлу родину кождий лист від Зонї зі Львова, а вже зовсїм весело було в хатї, коли прийшов Горошиньский з жінкою, обоє вдоволені з себе і з житя. З ними вступала в хату якась більша надія і відрада. Звичайна річ: прикро в товаристві, коли в нїм находять ся люди зажурені або пережиті, а веселїйше стає, коли прийдуть люди, що з щасливим усьміхом споглядають на сьвіт і з довірем дивлять ся в будучність. Тодї у Левіцких складала ся зараз партия преферанса, бабуся підсувала висше окуляри на ніс і нераз трохи не сварила ся, коли її карта не йшла, так як би тому хто був винен. Славко завважав притім, що жінки страх не любили, дати ся побити при картах, і зовсїм не соромили ся в потребі дещо „покрутити“ при грі, аби лиш на своє вийти. Бачив він то особливо у бабусї, усьміхав ся ironічно, але не псував її забави. При таких родинних сходинах перемелювало ся наново давно знані новини, пригоди і пляни на будуче; забава протягала ся нераз і до півночи — і відтак усї лягали вдоволені спати. Зви-

писуватель зі Станїславова мав повну слушність, коли виткнув о. Прокоповичеви его язичіє в проповідях. — Є там в тім числї ще не одно крутарство, що придумали маститі патріоти за цїлий тиждень, але на те хиба відповімо пословицею, що „пес бреше, вітер несе“...

В память 50-лїтного ювилею панованя нашого цїсаря розпічне ся невдовзї праця коло великого, монументального видавництва п. заг. „Великий промисл в Австриї.“ Дїло то вийде в 1898 р. на нїмецкій мові у Відни. Протекторат над видавництвом обняв архикнязь Франц-Фердинанд.

Особова почта межи Кімполюнґом а Бистрицею перестала курсувати а натомісць від 1. цьвітня заведена почта для перевозу пакунків, при чім она може перевозити і особи, о скілько найде ся на візку місця.

Бодай то бути шляхтичем! — скликнув Kuryer przemyski і на оправданє сего наводить ось-такий факт: Один пан, проциндривши значну маєтність земску, дістав тепер в мінїстерстві справ внутрішних посаду ґальопена для обвоженя довірочних окружників і припорученя мінїстерства. З тою посадою вяже ся річна платня 1800 зр., а ще за кожду їзду виплачують 25 зр. диети денно. Приходи, чоловіче, на сьвіт з гербом і протекциєю!

Ювілейна вистава у Відни. В честь 50-лїтного ювілея панованя цїсаря Франц-Йосифа І. буде на другий рік уряджена у Відни вистава різнородних приватних і публичних уряджень, що мають на цїли добро і гаразд суспільности (Wohlfahrts-Ausstellung).

Випущено на волю з вязницї слїдчої дня 3-го с. м. посла Новаковского і Сенька Вітика, арештованих ще 18-го лютого на жаданє перемиского старости Ляникевича, а відтак і увязнених за передвиборче віче в Яворові міщанина-Яворівця Сенька Бориса і б. професора полїтехніки Єґермана. Треба знати, що в справі сих увязнень заносило ся на нову бучу в радї державній, може мало-що меншу, як в справі посла Шаєра.

Старинну статую грецкого бога Посейдона найшли перед кількома днями рибаки в коринтийскім заливі недалеко місця, де в давнину стояла сьвятиня сего бога. Після напнсї на статуї она походила з р. 600 перед Христом. Статуя зроблена з бронзу, а мужики розбили єї, бо думали, що в серединї найдуть золото. Грецке правительство казало позбирати кавалочки і привезти до Атен.

Два образи украли невислїджені до тепер злодїї з угорскої краєвої ґалерії образів в той спосіб, що на місце украдених ориґіналів, всадили тайком безвартісні олїйні друки. Вартість обох образів оцїнена на близько 15.000 зр. Полїция слїдить за злодїями.

Про дїланя аґентів еміґрацийних подає Budapesti Hirlap нові дані. Фірма Leo Turbachi (очевидно замісць Turbacki) — in Ancona, via del comune 16, засипає північно-угорскі (певно рускі) — громади листами, в котрих вабить селян до еміґрациї. В послїдних часї попав в руки властий лист тої фірми, в котрім Турбацкий обовязує ся за два ґульдени вистарати папери потрібні до еміґрациї. „Я знаю судью в Угорщинї, котрий за таку суму виготовлює всї документи і заосмотрює печаткою урядовою“ — так стоїть в тім листї. Впрочім „Турбакі“ є виданеним з Угорщини, один з его найрухливійших, аґентів, Франц Markovics в Isska, що-іно відсидів кару чотиро-місячної вязницї за подібні дїланя. Згаданий лист Турбакіого предложено мінїстрови справ внутрішних. Тепер поступить ся в дорозї дипльоматичній против торговця душ.“ (Лев Турбацкий, перед двома роками академік у Львові, почав був в часї еміґрациї наших селян до Бразилії „помагати“ їм порадою, відтак їздити з ними до Італїї в роли провідника, аж попав у вязницю слїдчу у Львові. За-для браку доказів випущено его по кількох місяцях на волю і він зараз виїхав до Італїї і там, як видко, під фірмою „Leo Turbachi“ торгує рускими душами)...

Російский рітмайстер жандармериї фотоґрафував з вікна ваґону поспішного поїзду Сучава-Чернівцї докрестну околицю. Кондуктор зміркував се і повідомив начальника стациї в Глїбоцї, а сей зателєґрафував зараз до Чернівцїв. Тут стерегли вже кождого кроку рітмайстра всевидючі очи невидимого аґента, котрий відтак відпровадив з поворотом рітмайстра аж до Новоселицї, щоби там передати его пограничному комісариятови.

Ориґінальний бойкот придумали віденьскі робітники для одного властителя реставрациї, що не відступив їм салї на збори. В недїлю, коли в тій реставрациї відбував ся концерт, змовлені робітники заплатили по 20 кр. вступу, заняли всї місця в реставрациї, казали собі дати по склянцї пива і при тій одній-одинокій склянцї просидїли цїлий вечер аж до 10-ої години. Кельнери, що в недїлю звичайно пріли від роботи, як руді миши, цїлий той вечер стояли з заложеними руками, бо сьвіжі гостї, не знайшовши собі місця, відходили. Коли хто з робітників, чуючи спрагу, таки хотїв випити другу склянку, то він резервував собі крісло і йшов випити до сусїдної реставрациї, а випивши вертав на своє місце. Перед 10-ою годиною робітники встали і співаючи свої піснї, опустили льокаль. Сильний полїцийний відділ, що стояв перед льокалем, в виду спокійного поведеня робітників „не мав що робити“.

Робота в садї, городї і коло цьвітів в цьвітни. Перша робота в сім місяцї єсть саджене дерев і корчиків овочевих. Можна ще також в першій половинї місяця, доки ще не дуже тепло, пересаджувати деревця в садї з одного місця на друге. Друга пильна робота є копанє в городї, бо вже найвисша пора засївати насїнє, котре потребує богато часу, щоби зійшло. Також треба прилагодити грядки під розсаду. В садї треба дерева доокола пня широко обкопати, а при сїй нагодї можна ще погноїти. Гноїти можна чим хто має. Найлїпше було би гноївкою, додавши до неї вапна або попелу. Гноїти треба не близько пня, але подальше від него, так далеко, як сягає галузє дерев. Насамперед треба погноїти, а відтак скопати. В городї треба приготовити грядки під довго сходячі ростини як: петрушку, цибулю і т. д. З початком сего місяця можна ще закладати грядки під шпараґи. Пізнїйше треба садити насїнні висадки і сїяти ростини, котрі не можна пересаджувати як горох, шпінат і т. п. Шпінат сїє ся рядками на 15 центиметрів одна від другого; горох рядками на 30 центим. один від другого. Щоби мати ранні бараболї треба їм дати скільчити ся в теплім місци, а відтак садити трохи глубше; щоби не потерпіли від приморозків треба їх трохи вкрити гноєм. Цьвіти вазонкові повинні вже тепер стояти на вікнах до сонця, а коли теплий день, треба вікна отвирати. Також треба їх виставляти на теплий дощ, а при кінци місяця треба їх, скоро буде можна виставляти, на двір. На вечер треба їх знов заносити до хати. Молоденькі ростини з насїня треба пересаджувати по кілька до одного вазонка та держати в замкненій комнатї і аж по якімсь часї виносити на двір.

Дрібні вісти. Львівский театр після обчисленя міскої театральної комісиї буде загалом коштувати 1,104.000 зр. З тої суми покриє край 368.000 зр. а місто Львів 736.000 зр. — П. Евгенїй Тресньовский, родом зі Щирця в Галичинї, одержав на Яґайлоньскім унїверситетї степень доктора всїх лїкарских наук. — В американьских Сполучених Державах є аж 118.000 стеноґрафістів. Заробок їх виносить разом 80 мілїонів доларів річно. — В Антонівцї, чортківского повіту, в ночи з 30. на 31. с. м. замордовано в стащний спосіб заможного селянина Когута і его жену. Убійцї забрали звиш 800 зр. готівкою. Слїдство веде ся.

чайно-ж Левицкі лягали досить скоро спати — і тодї Славко не мав що дома дїяти та вертав ся до двора.

— Що я властиво мудрого роблю, — думав він собі тепер — що оттак жию з дня на день і бою ся думати о тім, що зі мною стане ся? Отупів я, чи що за мара?... Вкінци можна так жити і рік і два, але що потім?... Можна і в селї дещо починати, та по що починати, коли нема певности, що й до кінця се доведу? Або-ж я ту буду до смерти жити? — —

Так, але кудись треба було час подїти. І Славко, де міг, там его подївав.

Залїські селяни дуже відчували потребу щирого дорадника, а що жадного иньшого в селї не було, то вдавали ся до Славка і з такими справами, в котрих він не знав, як і порадити. Аби всїм догодити і помогти, він мусїв би бути і лїкарем і правником і господарем і Бог знає чим — а тимчасом він так мало знав то, що в житю селян потрібне! З того всего, що в школах учив ся, і десятої частини не міг ужити для добра людий. І се его неraз лютило. Шкода лїт і працї на таку науку, з котрої і самому хісна мало, а другим уже зовсїм нема. А селяни помочи і поради домагають ся, потребують єї доконче, без неї кроку не можуть ступити.

Славко був часто у великім клопотї, коли селянин прийшов до него з „папером“ з суду о пораду, або селянка добродушно питала єго о лїк „на печинки.“ Він здогадував ся часто, що певно не печінки єї болять, хоч після мужицкої анатомії чоловік ледви чи й має що більше в собі, як самі печінки, але очивидно сам нїчого не міг порадити, хиба відсилав хору до доктора, а та й не думала его слухати. Так само було й з его правничими порадами; селянам ними не поміг, хиба сам зискав то, що пізнав їх потреби.

(Дальше буде.)

Наука, штука і лїтература.

* **„Зорі,“** письма ілюстрованого лїтературно-наукового, що виходить у Львові 1. і 15. кождого місяця, появило ся вже ч. 6. і містить: Безщасний (дальше) оповіданє Тараса Шевченка в перекладї О. Я. Кониского. Зломані крила, (дальше) новеля, Нестора Лендина. Стихом: Арабска пісня, записана і переложена з арабского А. Кримським. Тріо з мотивів народних написала Віра Лебедова, Ясні Зорі, драма на 5 дїй Б. Грінченка (конець). Розвідки наукові: Чума східна або людска (Pestis orientalis), як боронити ся від неї і як єї розпізнати. Написав Гр. Коваленко. Ся розвідка подає три ілюстрациї: З бубона одного хорого Хінця. З крови хорого, котрий помер на чуму і чумні бактерні, розплодженї у буліонї. Ілюстрациї після Єрсена. Поезия зівялого листя в виду суспільних завдач науки (др. Івана Франка). Критичні замітки дра Щурата. Портрет дра Івана Пулюя, проф. технічної академії в Празї і початок его житеписи. Вкінци сего хорошого і богатого числа є ще хроніка і бібліоґрафія періодичних видань.

* **Сестра Юлїя**, оповіданє Анни Сторожівни, вийшло окремою книжкою, що має 158 сторін і коштує 50 кр. Можна дістати в нашій редакциї.

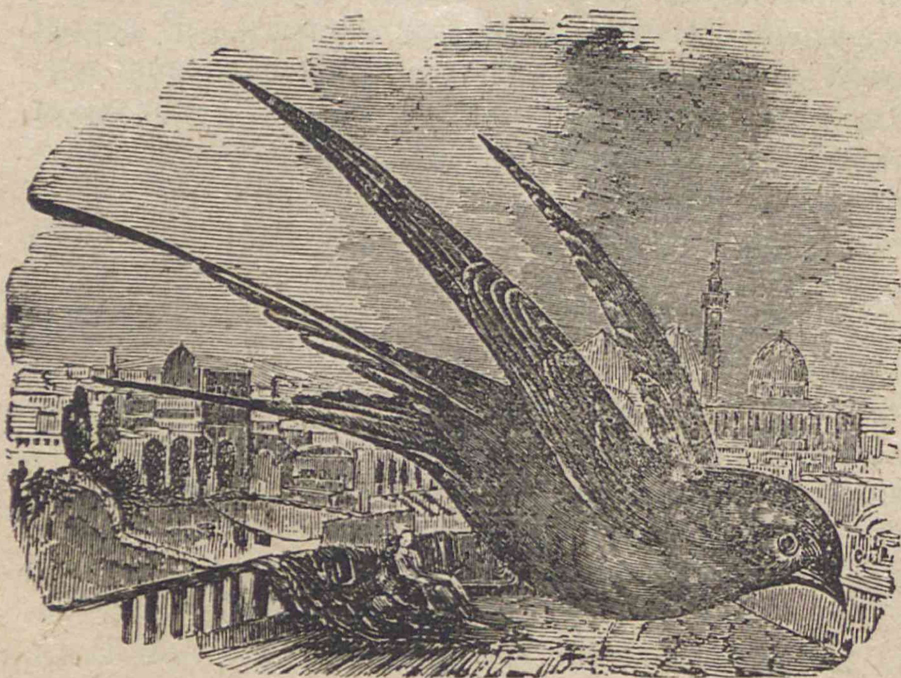
* **Стрімголов.** Оповіданє Вячеслава Будзиновского, вийшло в унїверзальній бібліотецї яко випуск 13 і 14. Сторін має 106, коштує 40 кр. Можна купити в нашій редакциї.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 5-го цьвітня 1897 року.

Відень. На вчорашнім коронним засїданю рішила ся остаточно кріза ґабінету тим способом, що цїсар не приняв прошеня о димісию цїлого мінїстерства і оно зістає дальше незмінене при своїм урядї.

Одна

не робить весни, а один ґульден не вибудує Вам салї в Народнім Домі, де Ви певно мали би охоту собі погуляти на другу зиму.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтографічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарнї „Руской Ради.“

Просимо о замовленя.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1** зр. за річник, а всї 7 разом **6** зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна істория, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток для чемних дїточок.“

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просьвіти“ Ринок 10.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкориснїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґаранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковинї

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Руської Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

KUL